

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

2. Quotuplex sit malitia in fragendo Sigillum sacramentale? Et an duplicem culpam mortalem specie diversam committat violator Sigilli, unam contra Religionem injuriam Sacramento afficiendo, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

TRACTATUS OCTAVVS
DE
SIGILLO CONFESSIONIS.

MTRABERIS fortasse, amice Lector, me in sequenti tractatu strictiores semper opiniones amplecti, qui tamen in aliis ad exonerandas conscientias benignioribus libenter adhasi; sed ita merito faciendum esse duxi; laxæ enim opinio circa presentem materiam odiosum, ac onerosum efficiunt sacramentum Penitentia, quod facile & leue à nobis reddendum esse, omnis recta ratio exposulat. Igitur in his materiis quando due adsunt opiniones, semper illa debet amplecti, quæ fauet Sacramento. Ad cuius sacrosanctum Tribunal alliciendi potius, quam retrahendi sunt penitentes. Adde quod licet, speculatiue loquendo, multe ex infrascriptis opinionibus contra sacrum sigillum sint probabiles; tamen, ut concedunt ipsimet Doctores contrarij, ut in praxi sine peccato decantur, cum tantis circumspèctionibus faciendum est, ut difficile sine aliquo scandalo fieri possit existiment. Recte igitur in hac materia semper à Confessorijs in fauorem sacri sigilli tenendum esse puto, quibus in mentem adduco factum Iacobi I. Aragonia Regis, qui Gerundensij Episcopi linguam à tergo extrahi imperauit, quod confessionem Regis detexisset, ut refert Alaricus de disciplina tuenda, lib. 2. c. 19. n. 2. digna profecto tanto crimine pena, si à legitimo iudice infligenda fuisset. Caucant igitur silentarij, ut cum antiquis loquar, ne dent linguarum.

RESOLVTIO PRIMA.

Quotuplex sit sigillum?

Et an sigillum sacramentale ita obliget, ne iniuria fiat Sacramento, ut in nullo vitæ casu, nec etiam pro tuendo Rege, vel liberando toto Orbe ab iniusta conflagratione infringi possit; imò nec etiam violari poterit, quamuis vniuersa Ecclesia, & Fides tota Christiana per impossibile pereat, nisi sacramentale sigillum reueletur? Ex part. 5. tr. 1. Ref. 1.

§. I. **R**ESPONDEO duplex esse sigillum, alterum sacramentale, alterum naturale, non quod omne sigillum sacramentale non sit etiam naturale, sed quod non omne naturale sit sacramentale, vnde sequitur fortius esse sigillum sacramentale, quam naturale, maiorémque ac fortiozem esse illius obligationem, quam huius, quoniam obligatio sigilli naturalis solum à Deo, quatenus auctore naturæ, & ideo à lege naturali in proximorum bonum, introducta fuit: obligatio autem sigilli sacramentalis introducta est à Christo quatenus Deus est, & auctor gratiæ, quæ per Sacramentum confertur. Vnde patet distinctio inter secretum naturale, & sigillum sacramentale; nam secretum naturale cum introductum sit in bonum proximi, in multis casibus non obligat quoties scilicet in detrimentum proximi vergit, temporale, vel spirituale in datum publicum & commune: dicitur etiam lex naturalis, ne aliis nocemus, sicut nobis ab aliis noceri nolumus; sigillum vero sacramentale ne iniuria fiat Sacramento, ita obligat ut in nullo vitæ casu, nec etiam pro tuendo Rege, vel liberando toto Orbe ab iniusta conflagratione infringi possit, imò nec etiam violari poterit, quamuis vniuersa Ecclesia, & fides tota Christiana per impossibile pereat, nisi sacramentale sigillum reueletur. Ita Doctores omnes communiter.

RESOL. II.

Quotuplex sit malitia in frangendo sigillum sacramentale? Et an duplicem culpam morti alem specie diuersam committat violator sigilli, vnam contra Religionem iniuria Sacramento afficiendo, reddendæque illud odiosum penitentibus, alteram contra iustitiam infamando proximum, cuius delictum occultum proditor, & an teneatur in conscientia supradictum violator sigilli hanc duplicem circumstantiam confiteriscenti duplicem committit culpam lethalem etiam diuersam specie, qui frangit illicitè secretum naturale, quod suo iuramento seruire promisit?

Et notatur, quod tunc committitur hoc peccatum, à Confessorio, quando volens, & aduertens aliquid ex confessione reuelat.
Et an in aliquo casu possit Confessorius excusari à criminali, quando aliquod diceret ex quadam inauertentia? Ex part. 5. tr. 1. Ref. 2.

§. I. **R**ESPONDEO duplicem, vnam faciliè contra reuerentiam debitam Sacramento, aliam contra iustitiam infamam, secundum quam tenetur seruire secretum commissum in confessione & vtraque malitia est inseparabilis, quia in nullo casu potest reuelari secretum confessionis, quin vtraque malitia reperiat. De prima malitia faciliè constat assumptum, quia semper dum frangitur sigillum, fit iniuria Sacramento. Secunda malitia iniustitiæ exinde patet, quia inter Confessarium & penitentem intercedit virtuale quoddam pactum de seruando isto secreto in omni casu, & sine vlla exceptione eius: ergo violatio cum semper sit iniusta, semper inducet peccatum contra iustitiam infusam. Cum igitur duplex ac geminata malitia in delicto reuelationis sigilli sacramentalis inueniatur, sequitur etiam duplicem culpam mortalem specie diuersam committi à violatore sigilli, alteram contra Religionem, iniuria Sacramentum afficiendo, reddendæque illud odiosum penitentibus; alteram contra iustitiam infamando proximum, cuius

enius delictum occultum proditur, & teneri in conscientia prædictum violatorē hanc duplicem circumstantiam confiteri, scilicet duplicem quoque committit culpam lethalem, diversam speciem, qui frangit illicitē secretum naturale, quod sub iuramento feruare promisit; quia iuramentum trahit peccatum ad speciem peritij, unde committit peccatum peritij, & peccatum iniustitiæ, quæ sunt circumstantiæ diuersæ, & ita docent Ochagauia de Sacram. 3. de sigillo, q. 1. n. 4. & Kellionius in 3. p. tom. 2. q. 1. 1. art. 1. cum Fagundez p. 2. lib. 6. c. 1. n. 6. & aliis communiter.

2. Nota verò tunc committi eiusmodi peccatum à Confessario, quando volens & aduertens aliquid ex confessione reuelat: quare si quando aliquid ex ea diceret, ex inadvertentia quadam, excusari posset à peccato mortali. Vtrū autem & tunc posset excusari à veniali, non facile dixerim. Suarez quidem asserit Confessarium aliquando posse etiam excusari ab omni veniali ex defectu voluntatis, & tunc quando reuelatio esset omnino indirecta, & ipse nullo modo aduertet. Quod neque satis probare possum; nam in primis certum videtur sufficere reuelationem indirectam, quæ aliquo modo probatur peccator ad hoc, vt quis dicatur fractor, sigilli; quare ex hoc capite non excusaretur à peccato. Præterea hoc ipso, quod Confessarius non aduertat, cum tamen teneretur, & deberet ex officio aduertere, non videtur excusandus saltem ab omni veniali, id quod etiam tandem videtur voluisse ipse Suar. ibid. in fine, admonens Confessarios ne quid tale committant ex negligentia, quod aliquo modo possit confessionem penitentis manifestare, & ita docet Onuphrius episc. de sigillo sect. 5. q. 1.

RESOL. III.

An penitens, si accedat ad confessionem sine attentione, vel proposito, Confessarius teneatur ad sigillum? Ex part. 5. tr. 1. 1. Ref. 2. 6.

§. 1. Licet penitens à principio accedat sine proposito recipiendi absolutionem, vel sine contritione & proposito emendæ, si tamen habeat animum se accusandi, vt poterit, vt aliquo modo satisfaciat Ecclesiæ, vel vt aliquo modo medelam recipiat à Sacerdote, obligat Sacerdotem ad sigillum, quia illa accusatio est saltem inchoata confessio, & ita docet Suar. in 3. p. tom. 4. disp. 3. 3. sect. 2. in fine.

2. Verum hæc doctrina sic generaliter intellecta difficilis videtur Petro Ochagauia de Sacram. 3. de sigillo, q. 1. n. 7. vnde distinguendum esse putat. Si enim nullum sit propositum emendæ, & nullus dolor adfit in penitente, non obligabitur Confessarius ad sigillum, quia iste penitens non habet animum efficiendi confessionem sacramentalem, sed animum illudendi, vel alium similem, vel animum petendi consilium, quia confessio non est sine aliquo dolore, & sine isto animo non obligat ad sigillum. Quod si adfit aliquale propositum emendæ, & aliquis dolor, licet imperfecta sint hæc duo, & non sufficientia ad efficiendum verum Sacramentum, tunc obligat sigillum, quia penitens habet animum confitendi sacramentaliter, & alias retraherentur homines à confessione huiusmodi; quæ tamen utilis est, vt homo à Confessore instruat ad veram confessionem efficiendam. Et ita hanc sententiam cum supradicta distinctione tenet etiam Malderus tr. de sigillo, cap. 15. Reginald. 10. 1. lib. 3. c. 5. n. 66. Henric. lib. 6. c. 21. n. 3. in glossa litt. N. & Sotus in 4. dist. 18. q. 4. art. 5. cum Kellionio tom. 2. in 3. p. q. 1. 1. art. 2. dist. 2. & ibi etiam Merceros.

Tom. 1.

RESOL. IV.

An confessio facta iniuriose Sacerdoti cadat sub sigillum?

Et an laicus, qui putatur esse Sacerdos errore penitentis, teneatur ad sigillum, sicut & ille, qui prope constitutus audit, quid Confessori penitens dicat? Ex part. 5. tractat. 1. 1. Ref. 3. 4.

§. 1. Respondeo quod si Confessarius voluntatem habuit audiendi, sed non absoluedi, obligat. Item si initio voluerit audire, sed in progressu fiat iniustus. Si autem ab initio recuset, & tamen audiatur, videtur non obligari, quia non audit vt Deus, siue vice Dei, renuit enim fungi officio sacerdotali, & ita tenet Suarez. Existimo tamen (si nihilominus penitens ei vice Dei, vt putat, sua peccata detegat) teneri propter conatum penitentis, qui tanquam vice Dei conatur ei loqui, sicut diximus teneri laicum, qui putatur esse Sacerdos errore penitentis, is enim tenetur celare peccatum, etiam si omnino iniustus audierit, sicut & ille, qui prope constitutus audit quid Confessori penitens dicat. Et ita docet Malderus, tract. de sigillo, c. 9.

Sup. hoc inf. in Ref. 36. &c.

Sup. hoc vltimo infra in Ref. 37. & in alio §. eius notationis.

RESOL. V.

An si Confessarius in aliquo casu dicat, verbi gratia, audiui Petri confessionem, vel Petri peccatum, frangat sigillum?

Et quid, si tam secreto penitens cuidam Confessario confessus sit, vt nolit sciri ab aliquo se illi esse confessum? Ex part. 5. tract. 1. 1. Ref. 4. 7.

§. 1. Respondeo affirmatiue, & assero non posse Confessarium prædicta viurpare, quando quis ita secretè ei confessus est, vt nolit id sciri ab aliquo, vt, verbi gratia, à suo Confessario ordinario, qui eo cognito suspicaretur graue peccatum subesse, tunc enim talia dicendo violaretur sigillum, si non confessionis, saltem naturæ, ad quod confessionem audiens se astringit, aut expressè, si rogatus est à penitente, ne mentionem de ea re faceret, aut tacite si ita is latenter accessisse notatus sit, vt satisfacto ipso ostenderet se nolle sciri, quod fuerit ei confessus. Et ita docet ex Nauarro Reginaldus tom. 1. lib. 3. c. 4. num. 54. cui adde Merceros de Sacram. 3. part. quest. 11. art. 2. sic asserentem. Licet Confessor simpliciter dicat Petrum sibi esse confessum, vel esse confessum peccata sua, non reuelat sigillum, quia hic nulla fit iniuria; non priore casu, quia omnibus fidelibus est commune; non posteriore, quia id necessariò continetur in confessione: limitat tamen hanc assertionem Nauarr. Nisi quis tam secretò cuiquam confessus sit, vt nolit sciri ab aliquo se illi esse confessum, & quia scilicet cōfiteendo extraordinario veniret in suspicionem maioris peccati, quod suum ordinarium Confessarium celare voluisset.

RESOL. VI.

An in fractione sigilli confessionis detur paritas materie.

Et an sit peccatum sacrilegi mortale reuelare vnum veniale in specie alicuius penitentis in confessione auditum, modo circumstantes nullo modo intelligant in confessione esse auditum? Ex part. 5. tr. 5. Ref. 8.

N n 3 §. 1. Respon